

Zajímavá místa Karlovarského kraje

– Tašovická skála

Stanislav Wieser, Karlovy Vary

Pověst o skále, pod níž se Ohře stáčí ke Karlovým Varům, vypráví jeden z mnoha příběhů o permonících, se kterými se obyvatelé kraje setkávali za podivuhodných okolností.

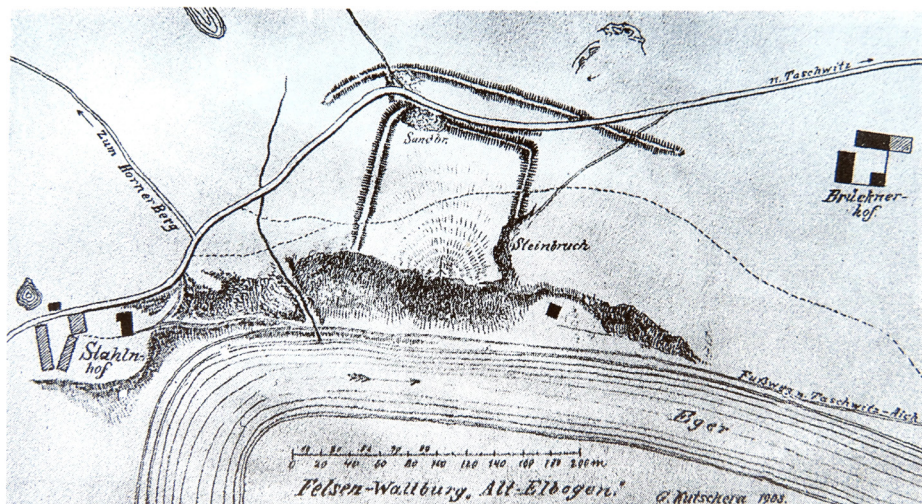
Kdysi pod skálou sbírala chudá žena z Tašovic klest na otop. Z náhle otevřené jeskyně vystoupil skřítek a zval ženu dovnitř, aby zatočila a uvařila jídlo jeho lidu. Jistě z dobrotivosti své povahy tak učinila. Když v ohni spálila všechny klest, oznámila skřítkům, že se vrátí domů. S prázdnou nůši vyšla ven, ale jen stěží našla cestu proměněnou krajinou ke svému domu. V něm však bydleli cizí lidé, neznala je a nikdo ve vsi neznal ji. Ve skále totiž vařila permoníkům sto let. Její neutěšenou situaci, vzniklou pro dobrotu, napravili skřítkové větvičkou zlata na dně nůše (Burachovič 1992).

Kdyby někdo z obyvatel tašovického hradiště, objeveného v 19. století (Schmitt 1863),

zůstal ukryt ve skále a po tisíci let z ní vystoupil, jeho údiv by byl mnohonásobně větší než údiv té dobrotivé ženy. Ani zlato by mu nepomohlo přizpůsobit své žití proměněnému světu.

První osídlení na skalní ostrožně nad úžinou řekou vzniklo v mezolitické době někdy před 8 000 až 5 500 lety před Kristem, jak se mohou návštěvníci této skály dočíst na informační tabuli v březovém háji na plošině hradiště zvaného Starý Loket. Mohou najít stopy valu a příkopu opevnění pozdějšího slovanského hradiště, které zaniklo v 10. století. Nákres podoby hradiště z té doby, jak je reprodukován na tabuli, je odlišný od originálního nákresu v tom, že nezobrazuje domnělou polohu kostelíka sv. Barbory v jihovýchodním koutu sídelní plošiny (Bernau 1878), protože domněnka o zdejší církevní stavbě není

Půdorys hradiště Starý Loket (kresba G. Kutschera z roku 1908, otištěná v roce 1924 v časopise Der Volksbildner, Beilage Unsere Heimat).

Panorama z hradiště Starý Loket.

pravděpodobná. Zde v pozdější době vznikl lom, jehož poloha je zakreslena na zjednodušeném plánu (Kutschera 1908). Po seznámení s tím, co zde bylo objeveno, není dost podkladů pro představu, jak zdejší sídliště s okolní krajinou vypadalo před tisícem nebo snad až 10 tisíci let. Přes všechny možnosti zobrazování hodnověrné virtuální reality, každý příchozí patří jen do vnímané krajiny současnosti.

Ohře vytéká z hlubokého údolí mezi svahy Slavkovského lesa, na jehož úpatí je hranice chráněné krajinné oblasti. Skalní masiv zalomil do podoby lokte říční tok, proti jehož proudu postupovalo a postupuje i novodobé osídlení. Východní obzory vytvořily domy města Karlovy Vary, z něhož Doubí pod svahy v jižních směrech přesahuje hranici chráněné krajinné oblasti. Skálu hradiště a historické jádro vsi Tašovice obklopují chaty, zahrádky i nové obytné domy těch, kdo se stěhují z měst „do přírody“.

Kromě pohledů na tašovickou skálu a rozhledů z ní, jsou v okolní krajině místa zajímavá svou hornickou minulostí. Severně od hradiště a vsi Tašovice bylo dobýváno uhlí. Povrchová těžba, nazývaná selské kutačky, je stále patrná mnoha prohlubněmi. Podzemní štoly, které nebyly vyznačeny ani v důlních mapách, se nahodile projeví propadáním pod jedním z novějších domů v Hradištní ulici. Ještě v poválečné době v prostoru kutaček bylo obyvatelstvem vyhrabáváno uhlí. Toto území s návazností na později neobhospodařované plochy bylo až do 90. let minulého století neohrazeným vojenským cvičným prostorem. Potom se na něm rozšířila výstavba obytných domů a návazný areál hypermarketů.

V masivu Kovárky jižně od Tašovic byla ve středověku těžena a hutněna železná ruda

(Burachovič 1986) a za chatovou kolonií v tom směru je známá prospektorská štola Benátčanů. Nyní je její nevelký interiér znepřístupněn mříží na vchodu. Jeskyně prý mohla sloužit jako úkryt obyvatel Tašovic v době válečného nebezpečí. Po otevření mříže by se tam nyní nevešli ani lidé z nedalekých zahrádek.

Na úpatí Suku neboli Hornerbergu do počátku 90. let minulého století přežívalo několik

Tašovická skála nad Ohří.

Tašovice, prohlubně po těžbě uhlí. Všechny fotografie Stanislav Wieser.

zbytků původní populace hořců jarních, které již mezi zahrádkami nelze dohledat. Odtud také již není možné vystoupit na vrchol Suku. Na soukromé pozemky zahrádek a domů navazuje oplocení obory Hory, v níž zanikla cesta, při které na sečené loučce, nedaleko někdejší louky s hořci jarními, vykvétaly vstavače osmahlé.

V září 1978 byla pro veřejnost otevřena naučná stezka Doubí – Svatošské skály. Její první informační tabule stála nedaleko Zámečku Doubí. Potom značení stezky vedlo do Tašovic k zastávkám s čísly 2 až 6 v prostoru, který popisují v předloženém článku jako zajímavé místo dávného a nynějšího osídlení. Druhé a třetí zastavení stezky s původně jinde osazenými informačními tabulemi bylo věnováno hradišti Starý Loket a řece Ohři, čtvrté těžbě uhlí v Tašovicích, páté chráněné krajinné

oblasti Slavkovský les a šesté štolé Benátčanu. Původní tabule naučné stezky se nezachovaly, ale její průběh je vyznačen v řadě map včetně internetové Mapy.cz. K naučné stezce byla vydána průvodcovská brožura (Burachovič et al. 1982), ale jen kusé informace z ní lze dohledat na mnoha webových stránkách. ■

Literatura:

- Bernau F. (1878): Burg und Stadt Elbogen von den ältesten Zeit bis zum Jahre 1547. – Comotovia IV, Beilage z. Eger Bote, Chomutov 1878, 15–18.
- Burachovič S., Pěček J., Bešťáková K., Beer K., Mašek S., Koudelka J. (1982): Naučná stezka Doubí – Svatošské skály. – Okresní národní výbor, Karlovy Vary, 66 pp.
- Burachovič S. (1986): Zpráva o lokalitě Kovářka. – Arnika 14/1986, 136–137.
- Burachovič S. (1992): U tašovických permoniků. In: Pověsti Karlovarska. Median, Karlovy Vary, 85 pp.
- Schmitt A. P. (1864): Upomínky na slovanské Sedlecko, nyníjší Loketskó. – Zlatá Praha I., Praha, 240, 250, 263.